

УДК 37.014.54:37.091.113

Бочко С. М.
магістр зі спеціальності
"Управління навчальним закладом"
Завідувач ДНЗ "Ластівка"
(с. Росош, Свалявського району)
e-mail: rososhdnz@ukr.net

**Інноваційний менеджмент в управлінській діяльності керівника
дошкільного навчального закладу**

Обґрунтовано необхідність упровадження інноваційних процесів в управлінську діяльність керівника дошкільного навчального закладу. Здійснено теоретичний аналіз понять "інноваційний менеджмент", "інновація", "інноваційний процес". Представлено алгоритм управління інноваціями в ДНЗ

Актуальність теми дослідження. Стрімкі зміни у розвитку суспільства не залишили осторонь і зміни в освітньому просторі. Реформування та модернізація всіх ланок освіти, підвищення якості надання освітніх послуг, пошук ефективних моделей управління навчальними закладами стали пріоритетним напрямом дослідницької роботи науковців-практиків. У науковій літературі останнім часом значна увага приділяється характеристиці управління інноваційною діяльністю в закладах освіти та інноваційними процесами в освіті. Зокрема, проблеми менеджменту освітніх інновацій досліджуються у працях В. Андрущенко, Л. Ващенко, Л. Даниленко, В. Денисюк, О. Ісайкіної, В. Маслова, О. Мармази, Л. Михайлова, Н. Погрібної, С. Королюк. Розкриттям специфіки управлінської діяльності керівника ДНЗ займалися ряд науковців: Л. Артемова, К. Біла, А. Бондаренко, К. Крутій, Н. Лисенко, Т. Махиня, Л. Пісоцька та ін. Однак, недостатня розробленість цієї проблеми в теорії окреслює актуальність інноваційного менеджменту в управлінській діяльності керівника ДНЗ.

Метою статті є представлення аспектів інноваційного менеджменту в управлінській діяльності керівника дошкільного навчального закладу.

Виклад основного матеріалу. Інноваційний менеджмент – це управління інноваційними процесами в навчальному закладі. "Інноваційний менеджмент розглядається як сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інноваційною діяльністю організації з метою оптимізації економічних результатів її господарської діяльності" [1: 13].

Завданнями інноваційного менеджменту в ДНЗ є вирішення проблем освітнього закладу при адаптації їх до нових умов діяльності, до змін, що постійно відбуваються в оточуючому їх середовищі з метою досягнення ними ефективного розвитку. Найбільш пріоритетними сучасними законодавчими і нормативно-правовими документами, які регламентують здійснення інноваційної діяльності є Закони України "Про інноваційну діяльність", "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", накази Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності" (від 07.11.00 р. № 522), "Про затвердження Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад" (від 20.02.02 р. № 114), "Про затвердження Положення про здійснення моніторингу виконання інноваційних проектів за пріоритетними напрямками діяльності технологічних парків" (від 17.04.03 р. № 245) та інші.

Науковці по-різному тлумачать поняття "інновація". Більшість визначає її як щось нове, оновлення чогось. І. Дичківська трактує інновацію як нововведення, зміну, оновлення, новий підхід, створення якісно нового, використання відомого в інших цілях [2]. Основним елементом "інновації" є її автор (творча група), який має певну інноваційну ідею, думку (ядро інновації) та проводить інноваційне дослідження, експеримент (джерело інновації); споживач інновації – вихованець або група дітей дошкільного віку, (які здобувають знання з певного напрямку, розділу), а також інституція, що забезпечує упровадження інновацій у навчальний процес (державні та приватні дошкільні навчальні заклади та НВК).

Інновація передбачає наявність певного перспективного плану реалізації, а також оцінку результатів її здійснення у певних умовах. Таким чином, впровадження інновацій в освітній сфері передбачає розробку "інноваційного проекту" [3] – комплекту документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної (у нашому випадку освітньої) продукції. "Інноваційним продуктом" у сфері освіти при цьому можуть бути – концепції, теорії, системи, моделі, методики, технології, методи, прийоми, форми та інше, як у навчальній діяльності, так і в забезпеченні навчального процесу.

Основу інноваційних процесів в освіті становлять декілька важливих соціально-педагогічних проблем:

- 1) створення на рівні держави і суспільства умов, які сприяють активізації діяльності освітніх організацій в інноваційній сфері управління;

2) вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду;

3) запровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику [4].

Інновації необхідні для того, щоб дошкільний навчальний заклад був конкурентоспроможним, розвивався динамічно. Керівник ДНЗ є тією ключовою фігурою, який вирішує включитися закладу в інноваційну діяльність чи ні. Але передувати цьому повинно розуміння себе як керівника-управлінця, значення мотивації, знання об'єкту керування, принципів розподілу функціональних обов'язків, функцій управління, раціональної організації особистої діяльності, самооцінки. Щоб успішно розробити стратегію впровадження інновацій, мати чітке бачення їх результатів, керівник дошкільного навчального закладу має уміти визначити мету і вигоди, навести переконливі докази по суті запитання, знайти сили мобілізувати педагогів та матеріальні ресурси, бути здатним справитися з перешкодами й опором, правильно себе поведи, спонукаючи колектив активно діяти. Корисною може стати проведення "мозкової атаки", яка допоможе генерувати велику кількість різноманітних рішень будь-якої проблеми.

Запропонувати нововведення – лише частина розв'язання задачі. Інша полягає в її прийнятті та втіленні в життя. Значна кількість хороших ідей так і не реалізується, бо завідувач не здатний їх запровадити. Головна причина – професійна некомпетентність керівника. Наукова термінологія, ключові поняття "інноваційна педагогічна технологія", "інновація", "нововведення", "інноваційний менеджмент" розуміються не всіма практиками. Більшості сучасних керівників бракує знань з різних галузей наук: менеджменту, психології, соціології, економіки.

Однією з основних проблем реалізації авторських програм та інноваційних педагогічних технологій у системі дошкільної освіти є значна кількість вимог щодо умов їх запровадження. Крім того, запровадження інновацій відбувається досить довго і болісно через складність для сприйняття вихователями і методистами, часту відсутність методичного забезпечення, незадовільну організацію навчання та виховання, невідповідність матеріально-технічної бази. Тому головне завдання керівника ДНЗ полягає в тому, щоб навчити вихователів впроваджувати новацію не механічно, а творчо, враховувати конкретні умови роботи, вікові можливості дітей дошкільного віку. Слепе копіювання інновації може призвести негативних наслідків.

Дошкільні навчальні заклади в систему освітньої роботи впроваджують різноманітні інноваційні технології: технологія

фізичного виховання М. Єфименка, технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера, методика розвитку творчих здібностей Л. Шульги, Вальдорфська педагогіка Р. Штайнера, педагогіка С. Русової, методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі К. Крутій та ін.

Пропонуємо наступний алгоритм упровадження новацій:

- 1) Ознайомлення з інноваційною технологією, авторською програмою;
- 2) вивчення завдань, які передбачені нормативно-правовими документами;
- 3) пошук додаткової інформації, аналіз практики і зіставлення отриманих у його процесі результатів;
- 4) розробка моделей, рекомендацій щодо впровадження інновації;
- 5) теоретична, психологічна, методична підготовка педагогів;
- 6) організація, контроль за ходом нововведення, внесення коректив у програму;
- 7) збір інформації, аналіз, регулювання управління процесом впровадження інновацій.

Висновок. Отже, можна стверджувати, що проблема упровадження інноваційних процесів в управлінську діяльність керівника ДНЗ є справді актуальною. Питання розробки моделі управління інноваційним розвитком ДНЗ, алгоритму впровадження інновацій, створення умов ефективного управління в режимі інноваційного розвитку, підготовка фахівців до роботи в умовах інноваційного середовища, практичне впровадження інновацій та управління ними залишаються відкритими для досліджень.

Список використаних джерел та літератури:

1. Стадник В. В. Інноваційний менеджмент / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2006. – 464 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / Дичківська І. М. – [2-ге вид., доп.]. – К. : Академвидав, 2002. – 352 с.
3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
4. Денисюк В. В. Інноваційний менеджмент як напрям вдосконалення процесу управління якістю освіти / В. В. Трет, В. В. Кужель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ussf.kiev.ua/index.phpgo=Inklusin=viewid=21>.

Бочко С.

***Инновационный менеджмент в управленческой деятельности
руководителя дошкольного учебного заведения***

В статье обоснована необходимость внедрения инновационных процессов в управленческой деятельности руководителя дошкольного образовательного учреждения. Осуществлен теоретический анализ понятий "инновационный менеджмент", "инновация", "инновационный процесс". Представлен алгоритм управления инновациями в ДООУ

Bochko S.

Innovation Management in the management of the head kindergarten

This article deals with the problem of the innovative processes introduction into the administrative practice of the kindergarten headmaster. The theoretical analysis the concepts "innovation", "innovation management", "innovation process" and presents the algorithm of the innovative operating of the nursery school.